

ÇARKLARIN DANSI

Burcu Altay

Yerde, gözlerini ona dikmiş yemek bekleyen bir kedi varmış gibi hissedip dönüp dönüp bakıyor oraya. Hayır, sadece beyaz masa örtüsünün bir ucu, aralarında sallanıyor. Baba önündeki rakı kadehini alt dudağına dayamış yudumlamak üzere. Anne şarap kadehini havaya kaldırıyor, “Dur Yalçın, içme. Hep birlikte kadeh kaldıralım. Bak Çağla da davetimizi geri çevirmedi. Hep birlikteyiz. Yeni evimize, yeni başlangıçlara içelim.”

Erkek kardeşi Sinan ile babası rakı, annesi Banu Hanım ile Çağla kırmızı şarap içiyorlar. Kırmızı şarap Çağla’nın seçimi. Annesi beyaz şarap sever, iki farklı şişe açmakta da beis görmez. Ancak Yalçın Bey ve oğlunun birlikte rakı içmesinden etkilenir, kızı oldu mu onunla kırmızı şarap içer.

Kadehler, dipsiz bir ruhun özenerek tıka basa doldurduğu masanın üzerinde çınlıyor. Sinan kadehini bilerek kaçırıyor ablasınınkinden. Dört kadeh havada buluşurken bir tek ikisininki değmiyor birbirine. Altlarında altın varak işlemeli beyaz porselen yemek takımı ve sonsuz yiyecek. Bolluk denizinin ortasında yüzen bir saray sofrasının yağlıboya renkleri.

Banu Hanım, “Artık depremden hayatta korkmam,” diyor, bu müstakil villada ne kadar güvende hissettiğini anlatıyor şakıyarak.

Çağla annesinin gündüz bigudilediği soluk sarı saçlarını savurarak yeni evlerinin bir saraydan hiçbir farkı olmadığını, bu yüzden koca bir sarayın bütün eşyalarını bu villaya sığdırabildiğini söylediğini hayal ediyor. Gözü yine babasıyla arasına, az aşağıda sallanan beyaz masa örtüsünün köşesine kayıyor.

Yalçın Bey, rakı bardağını beyaz masa örtüsünün üzerine bırakıyor. Sırtını ahşap oyma sandalyenin kadife minderli yüksek arkasına yaslayıp genişliyor. Göğsü baskın kimliğini bağırان bir tabela olup örtüyor geri çekilişini. Söyleyecekleri var. Yüzünde Çağla’yı her zaman şaşırtan apaydınlık bir ifade.

“Yeni başlangıçlar temiz olmalı,” diyor.

Yukarıdaki, eski odasının eşyalarını koyup sonra da o havalı huysuz beyaz çilçila kedilerine vakfettikleri, ilgisizlik sonucu kedi dışkısı kokan oda aklına geliyor. Acaba kedi bir yolunu bulup odadan kurtulmuş, aşağı mı gelmişti? Tekrar bakıyor. Nasıl düşündü ki bunu. Biliyor, masa örtüsünün havada sallanan köşesi. Eliyle tutuyor sallanmasın diye. Babasının kıpırtısını hissediyor tutar tutmaz.

“Çağla, yavrum, beni hep rahatsız eden bir şey var. Bununla yaşamak çok zor. Seni götürdüğümüz o psikiyatristi hatırlıyor musun? Birçok kereler dövdü beni demiştin ona. Bana kızgın olduğun için söylemiştin bunu, seni hiç dövmedim ben, değil mi?”

Masa örtüsünün köşesini avucunun içinde iyice sıkıyor. Derin bir nefes çekiyor. Bırakıyor.

“Babacığım, elbette böyle bir şey söyleyemem. Beni dövdün. Hem de defalarca. Bana hiç anlayamadığım şekilde korkunç şeyler yaptınız, her ikiniz de.”

Babasının yüzündeki şefkat vadeden aydınlık sönüp ciddileşiyor.

“Bak kızım. Sen hep birtakım hikayeler uyduran bir çocuk oldun. Ben seni hiç dövmedim. Belki bir kere vurmuşumdur. Vurmak ile dövmek farklı.”

“Hayır baba. Annem vurdu, ama sen dövdün. Ayrıca ben hiçbir şey uydurmadım. Neden bahsediyorsun sen?”

Annesinin elini kolunda hissediyor. Dürtüp duruyor. Şaşırarak annesine dönüyor.

“Anne, şunu bırakır mısın?”

Banu hanım bir eliyle kızını dürterken aniden şen bir kahkaha patlatıyor.

“Yeni ev, temiz başlangıç diyor ortalığı kirletiyorsunuz ayol. Geçmiş getirmeyin, önümüze. Hadi yeniden kadeh kaldıralım. Bu sefer gerçek olsun.”

Kolunun üstünde devinen eli sertçe aşağı itiyor. Koyu gözleri kocaman açılmış kendi dillerinde küfrederek babasına dikilmiş.

“Sırf sen rahatla ve kendini kandır diye, olmuş olan bir şeyin olmadığını söyleyeceğim öyle mi? Nasıl istersin bunu benden?”

“Ben seni hiç dövmedim!”

“Sen beni defalarca dövdün. Bir keresinde hem tekmeliyor hem yumruk atıyordun ve bir elinle de saçımı tutmuş çekiyoordun. Niye dövdüğünü de hatırlatayım. Annenin beni iştahla tanıştırdığı zengin arkadaşlarınızın oğlunun mahallede bir çay içme teklifine evet dediğim için. Siz istediğinizde gitmeliyim, ben istediğimde, hele sen eve geldikten sonra, yooo olmaz.”

Anne kızının koluna sıkıca yapışıyor.

“Gece dokuzdu kızım. Hemen kes. Bizimle böyle konuşamazsın.”

“Ha, sen hatırlıyorsun yani.”

El yine kolun üzerinde devinmeye başlıyor. Babası normalde annesinin çok kızacağı şekilde sandalyeye sırtını bastırdıkça bastırıyor, küstahça şişiniyor, çarpık yarım gülümsemesini dayıyor ortaya.

“Evet, ben de hatırlıyorum. Çıkmana izin vermemiştik. Geç bir saattti. Seni dövmemiştin.”

“Baba!”

Gülleyle dönüşmüş eli masa örtüsünü sıktıkça sıkıyor.

“Beni sille tokat dövmüştün. Seni durduran neydi hatırla, şaşırmıştın, saçlarım elinde kalmıştı!”

Annesi aniden bağırmaya başlıyor. Dürten eliyle bir ritim tutturmuş, “Babanla böyle konuşamazsın!” Az sonra geriye kalan bir parçacık aklını da yitirecek sanki.

“Ve sen anne! Vur, vur, diye bağırıyordun. Bir başka seferindeyse arkadaşım bize kalmaya gelmişti... Ah, nasıl kovmuştunuz onu!”

Dehşet içinde susmasını sayıklayan annesi sinirlerini gerdikçe geriyor. Ilık bir zift gibi üzerini örtüp onu kapatmaya çalışan kolundaki, kulağındaki çabayı aşp kendini duyabilmek için iyice bağırmaya başlıyor.

“Arkadaşımın yanında sırf odamda pizza yedik diye tekme tokat dövmüştün beni. Sonra da defol deyip arkadaşımı kovmuştun. Annenin, vur, diye bağırıldığını daha sonra arkadaşım söylediğinde fark etmişim. Sağ olsun, zaten o olmasaydı hiçbirini hatırlamayacaktım ben! İyi insanlar olduğunuza inanabilmek için bu anıyı da silip devam edecektim...”

Ağzından çıkan cümleler ile sarsılıyor.

Baba, annenin aralıksız esen zift rüzgarını siper alıp koşarak ilerliyor.

“Uyduruyorsun. Sen hep uydurdun. Hayal gücün çok kuvvetli.”

Mermi yaralamak, yok etmek için atılır, o sırada neden yapıldığını kimse umursamaz.

Suçlamanın öbür yüzü savunma. Konuyu açan da suçlu. Af dilenmeye ne gururu ne ahlakı el vermeyen, yaptıklarını silip kendini aklayan, gerçeği karartan, kirlettiğini daha da karalayan.

“UY-DUR-MU-YO-RUM! Sen bunamışsın.”

Tüfekler patlıyor, hepimizin elinde birer tane. Nedense mermiler havada donakalıyor, iktidarsızlaşarak yerlere dökülüyorlar. Kimse hiç ağza alınmamış, beterin beteri çocukluk anılarını getirmiyor sofraya.

Erkek kardeşin sesi duyuluveriyor. Masadaki varlığı bir anda beliriyor sanki.

“Dövdün baba. Hepsi doğru. Ben gördüm.”

Yalçın Bey oğluna inanamaz gözlerle bakıyor. Aile yaşamlarındaki sessiz şahit olmaktan bıkmış erkek kardeş, vurdumduymaz bir şekilde rakısını yudumluyor. Anne bile susmuş. Sinan’ın oradaki varlığı bir anda herkesi şaşkına çevirmiş. Çağla kardeşini seyrediyor. Kendinden iki yaş küçük olan kardeşi ilk kez ona sahip çıkıyor. Görünmez şahit pelerininin altından yapayalnızlığını fısıldıyor masaya. Çağla, bir zamanlar evden kopup giderken onu geride bırakıyor diye nasıl kahrolduğunu hatırlıyor şaşırarak. “Yapabilirsin. Anneyi dinleme. Çık git sen de bu evden.” Böyle demişti kardeşine. Kardeşine. Sesinin yumuşaklığında sürünen insani çabasına rağmen kaşları çatık, kendine güvensiz ve öfkeli duruşuyla çocuksu bir kardeş imgesi yalayıp geçiyor zihnini. Bedeni dikleşiyor. İçinde dayanışma umudu, boğazını düğümleyen yakıcı bir özlem, rakı bardağının üzerinden kardeşinin bakışlarını arıyor. Ablasıyla göz göze gelmekten kaçındığı için anlıyor. Bu bir daha olmayacak, bir anlığınaydı. Sadece dayanamamıştı, “Ben de buradayım” demek için konuşmuştu.

Sessizliği anne bozuyor, elbette, “Hadi kadeh kaldıralım, yeni evimize!” diyor. Altın varak sürülü sanki dudaklarına, sözcükler o koyu karanlık aralıktan çıkarken altına boyanıyorlar, havaya işlemeler saçıyorlar.

İşte o an, tüm o yumrukları, tekmeleri, tokatları, hakaretleri, yalanı unutup, temiz başlangıç mavrasıyla ona tersini söyletmeye çalışan bu adamın küçücük bir kız çocuğuyken onu usulca kucağına bastırışını hatırlıyor. Bacaklarının arasında dolanan büyük zarif elleri,

küçücük kız bedeninin bilmediği bir zevkle kasılışını, kulağının dibindeki solumayı, suçluluğu, rüyalarına giren yüzü görünmeyen adamı, dehşet içinde kaçıp saklanmalarını, saklanamamalarını, kaçacak hiçbir yer olmayışını... Zor cümle kuran kenarlı sesi, bir türlü masumiyete yuvarlanamayan köşeli sevgisi ve o çarpık yarım gülüşüyle babasını... Usul usul babasını. Yüreği taş olup dev bir yumruğa dönüşüyor içinde, yukarı doğru fırlayıp, ağzından çıkıp babasının yüzünün ortasına inecek. Boğazına takılıyor yumruk, orda kalıveriyor, o şiddetle ayağa fırlıyor, masa örtüsünün bir ucu elinde.

Son hatırladığı, annesinin kolunu dürten eli, kulağını tırmalayan, “Sus, sus, sus...” çığlıkları, havalanan altın işlemeli porselen kaseler, zeytinyağı ile parlayan sebzeler ve zıplayan beyaz pilav taneleri.

Demek annesi, bir maytaba dönüşecek kadar korkuyor.

Demek babası, kara kutusunun altın varak işlemelerle kaplanmasına aynı usullukla boyun eğmiş, geçmişi yokluğa bırakmış. Zaman içinde mi, birdenbire mi unutmuş acaba? Unutmuş mu gerçekten? Çağla’nın hatırladığı ufak anı parçalarını silmek için uğraşan bu adam, dövdüğünü de ve... Demek böyle bir şeydi, suçun yok sayılması, örtbas edilmesi ve yaşamın devam edişi.

“Baban dürüstlüğüyle tanınır,” derdi annesi. Babası sessizce destekler, dimdik dururdu bu cümlelerin içinde. İnanmak isterdi Çağla bu söze, inanmak isteyerek sorgulamaktan kaçınırdı.

Çağla ayakta duruyor, eli göğsüne bir karış uzaklıkta sımsıkı bir yumruk, masa örtüsünün bir ucu yumruğun içinde buruş buruş. Yemek masası yerle bir.

Anne çoktan süpürgeyi farası getirmiş, önce büyük parçaları eliyle alıp bir torbanın içine koyuyor. Parçalar itinayla yerleştirildikleri halde, birbirlerine değdikleri anda sessizliği yırtıyor.

Babasıyla erkek kardeşi salondaki süsün ve eşya kalabalığının içinde gözden yitmişler. Mırıltı halinde seslerini duyuyor, nerede olduklarını göremiyor. Pencere kenarındaki tekli koltuklarda buluyor onları. Sanki hep orada oturuyorlardı, yıllar yılı. Kendisini seyrediyorlar. Az önce korkunç bir çığlık atarak yerinden fırlarken masa örtüsünü çekip masanın yarısını yere indiren aile bireylerini, deli Çağla’yı.

Sinan şahitliğiyle ispatladığı varlığını hatırlatınca baba oğul başka bir boyuta geçmişler. Birlikte kalkmışlar masadan, birlikte oturmuşlar koltuklara, kadehlerini aralarındaki sehpayaya yerleştirmişler.

Yalnız bırakıldığının, onaylanmadığının bir kez daha farkına varıyor Çağla.

Annesine bakıyor. Az önce ona, “sus,” diye bağırın, “babanla ne biçim konuşuyorsun,” diye ciyaklayan kadın sakinleşmiş. Korkunç şeyler olacaktı, olmadı. Biraz tansiyon yükseldi, anlamsız patlaması kibrit ateşi gibi sönuverdi. Her zamanki gibi. Çağla cephanesini harcadı, saçmaladı, tükendi. Anne sakinleşti. Yine de kızıyla konuşmaya korkuyor. Elindeki masa örtüsünü ne zaman bırakacağını merak ediyor. Kaçamak bakışlarını, kızının örtüyü sıkın yumruğuyla henüz masayı terk etmemiş porselenlerin altında uzanan kırmızı şaraba bulanmış masa örtüsü ve topladığı kırık porselenler arasında gezdiriyor.

Yavaş yavaş anlıyor kız. Masa, eteği sıyrılmış, havada asılı bir ceset, gömüldüğü yerden fırlamış geçmiş. Eteğin bir köşesi kızın elinde. Kız artık otuz yaşında. Annesinin, birileri fark etmeden, aceleyle babasının elinden çekip aldığı diğer köşe sahipsiz yerde uzanıyor. Öğrenilmesi aileyi yıkardı, en iyisi kötüyü öldürüp gömmek, unutmaktı. Kimse öğrenmemişti. Merak da etmemişti zaten. İnsanlar böyle şeyleri merak etmezler.

Baba da Çağla gibi unutmuş muydu? Suçlu bir insan nasıl böylesine dik ve zorlayıcı olabilirdi? Yoksa suçlu hissetmiyor muydu?

Anne ne durumdaydı? Onun hafızası ne durumdaydı? Unutmak nasıl bir şeydi ki? Ne yaptığını bilmez ağır, yoğun bir duygu seli, korku, panik, şehvet, suç, şiddet, vahşet, çaresizlik, acı, çok fazla acı... Tüm salon, aile bireyleri, eşyalar bir fırçanın karıştırdığı yağlıboya tablo gibi dönüyor etrafında Çağla'nın. Her şey bittikten sonra olağan akışa dönebilmenin rahatlaması ile yaşamaya devam edebilmek için bu an'ı da unutmalıydı.

Oysa o, kırık porselen parçaların bozduğu sessizliğin içinde öylece dururken, donmuş bedeninin içinde istemsiz bir uyanışa geçmişti. Her şeyi örtbas edenin annesinin iş birliği olduğunu, korkaklığı, deliliği, bağılılığı, tüm bunları hep bildiğini anlıyor.

O şey olurken, ilki, erkek kardeşi henüz yeni doğmuştu. Anne yeni doğmuş bebeğinden kafasını kaldırıp baktığında görmüştü, istemeyerek. Sonra da hayatlarını, eşyaları, salonunu, her yeri beyaza boyamıştı. Baba çalışıp zenginleştikçe anne minnetle boyaları şeffaflaştıran alt katmanları yok etmek için süsü arttırmış, parlak işlemlerle tanışmıştı. Yeni ev için İstanbul'un

en iyi ustalarını seferber etmişti. Evler, eşyalar, giysiler, yüzü bile altına bulanmış. Yalanını, korkusunu, kızına sahip çıkamamışlığını, çaresizliğini süslerle saklamış.

Şimdi de ortalığı süpürüyor. Ortaya dökülenlerin sadece bir iki dayak, süslü tabaklar, kadehler, biraz şarap, bir iki zeytinyağlı ve pilav taneleri olmasıyla rahatlamış, korkusu şimdilik dinmiş, bu gece bitsin istiyor.

Konuşsa mı, düşünüyor Çağla, bir şeyler söylese mi, sorsa mı, hatırlıyorum, dese mi? İstemsiz, tuhaf bir gülümsemeyle hepsini şaşırtıyor.

“Siz asla değişmeyeceksiniz. Ben değişsem bile.”

Cılız bir “Sen değiş de aman!” diyor merdivenlere yöneldiğinde. Bir an duruyor. Hangisi söyledi bunu, anlayamıyor. Cılız, umarsız, kişiliksiz bir ses yerini olağan aile tonuna bırakıyor.

“Yeni almıştım bu takımını. Nasıl tamamlayacağım şimdi?”

“Yenisini alırsın hanım.”

Yukarı çıkıp çocukluk mobilya ve eşyalarının durduğu odanın kapısını açıyor. Beyaz büyük kedi bacaklarına sürünerek dışarı fırlıyor. İçeri girip nicedir almak istediği birkaç eşyasını alıyor. Bir zamanlar kitaplığının kenarına kazıdığı cümleyi görüyor şaşırarak: “Bilmek ya da bilmemek. İşte bütün mesele bu.”

Hiçbir şey söylemeden sokak kapısını çarptığı gibi çıkıp gidiyor.

O yemek masasında, çocukluğundan beri, belki çok daha öncesinden beri ağır ağır acımasızca dönen çarklar bir anda sıkışıp kalmış, dönmez olmuştu. Soğuk havayı yararak yürüdükçe çarkın dişlerinin kırıldığını hissederek derin nefeslerle serinletiyor bağrını. Gecenin apaydınlık karanlığına doğru yürüyor ve şöyle düşünüyor: Ne iyi olmuştu ailesini görmek, yeni evlerini tebrik etmek. Yeni başlangıçlar temiz olmalı, tertemiz!

Üç senedir birlikte olduğu sevgilisini arıyor. Sesini duymak için sabırsızlanıyor. Tenini üşüten yalnızlığı üzerinden çıkarıp fırlatıp atma umuduyla dinliyor onu.

“Haydarpaşa’dayım, tren on beş dakikaya kalkacak. Gardaki restorandayım. Senin sevdiğin, masa örtüleri kırmızı pötikareli.”

“Binme trene. Beni bekle, birlikte gidelim.”

“Kalacaktın.”

“Kalmayacağım.”

“Ne oldu?” “

“Anlatırım.”

Bahçeli bekçili villalı tepeden aşağı, sokak lambalarından düşen konik ışıkların altından geçerek iniyor. Az ileride caddenin her yeri aydınlatan ışıkları görünüyor. Nefesinin yarattığı buhar yokluğa karıştıkça tüm yaşamı boyunca babasına karşı duyduğu yakınlık içini çiziyor. Aşına boşlukta buruk bir kavuşma, asla değişmeyecek gerçeklik. Yürüdükçe sevgi sandığı sapıklığın sıcak yapışkanlığından soyunuyor. Kafası hep bir bulutun içindeydi, şimdi bulut yana kaymış, kendini dışarıdan görüyor. Bedeninden ayrışan baba silueti uzaklaşırken cadı kazanından yükselir gibi buhara, buhar meneviş olup sevgiliye dönüşüyor. Kaşları gözleri çatık Çağla şaşkınlıkla sevgilisine yaklaşıyor. Gözleri görmeden bakıyor sevgilinin. Nasıl da unutmuş. Hatırlamayı reddettiği zamanlar, çakmak çakmak görmeyen gözler. Caddeye on adımya var ya yok. Sevgilinin imgesi ile karşılıklı duruyor. Hâlâ çok az bildiği duygusu tırmanıyor boğazından yukarı, aklı ruhu dünya âlem ehveni şer allak bullak. Bir şey... içini çizen o duygu... midesine kazınan harfler göz yakan ısıltılarla zihnine uçuyor tek tek. İçi oluşan cümleyi okurken küçük bir kız fısıldıyor: “Babam bütün gece popomu sevdi, hem de pijamamın içinden.” Böyle demişti küçük kız. Sevgilinin eski eşindendi. Çok ağlardı. Çağla alıştırmıştı küçük kızı, inandırmıştı ağlamak yerine konuşmaya. Konuşur olmuştu küçük kız. Babam o şortu giymediğim için mi kızdı? Çok kirliymişim, babam beni yıkadı, çok uzun sürdü. Ağlamıyorum bak. Babamın istediği tişörtü değil bunu giymek istiyorum. Konuşmuştu ama duyulmadığı, işitilmediği konuda bir daha konuşmamayı da öğrenmişti. Bir çocuğun herhangi bir şeyi öğrenmesi işte bu kadar kolaydı. Kendi geçmişini unutan için bu kadar korkunç bir bilgiyi unutmak da aynıydı demek. Çağla açılan kapıdan gördüklerini silemiyor, kapıyı kapatamıyor, hiçbir şeyi geri döndüremiyor. Açık hava, serin gece, gençlik, idrak, inanç ve irade onunla. Sevgilinin silüeti gecenin ışıksızlığına çekilirken bir gecede iki sevgili yitirmenin acısı ile göğsü sıkışıyor. Şuursuz bir inilti sürünüyor dudaklarından dışarı,

“Hayır! Hayır!”